

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЧОРТКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ПІДПРИЄМНИЦТВА І БІЗНЕСУ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор ЧННІПБ ЗУНУ

Надія КУЛЬЧИЦЬКА

31.07.2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
В.о. проректора з науково-
педагогічної роботи
Віктор СІТРОВЕРХОВ

31.07.2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Філософія»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – 07 Управління та адміністрування
спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок
освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок

кафедра фундаментальних та спеціальних дисциплін

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	1	1	32	14	3	6	65	120	1
Заочна	1	1,2	8	4			108	120	2

31.07.2023

Чортків – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування та фондовий ринок», затвердженої Вченою радою ЗУНУ (протокол № 10 від 23.06.2023 р.).

Робочу програму склав викладач Володимир БІЛІНЧУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фундаментальних та спеціальних дисциплін (протокол № 1 від 28.08.2023 р.)

Завідувач кафедри Людмила ДЕРМАНСЬКА

Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування та фондовий ринок» (протокол № 1 від 30.08.23 р.)

Керівник групи
забезпечення спеціальності

(підпис)

Ольга КИРИЛЕНКО
(п.п.)

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІЛОСОФІЯ»

1. Опис дисципліни «Філософія»

Дисципліна «Філософія»	Галузь знань, напрям спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 4	галузь знань – 07 Управління та адміністрування	Статус дисципліни – нормативна Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 4	спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна - 1</i> Семестр: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1,2</i>
Кількість змістових модулів – 2	освітньо-професійна програма – Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок	Лекції: <i>Денна – 32</i> <i>Заочна - 8</i> Практичні заняття: <i>Денна – 14</i> <i>Заочна - 4</i>
Загальна кількість годин – 120	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота (год.): <i>Денна – 65</i> <i>Заочна - 108</i> Індивідуальна робота (год.): <i>Денна – 3 год</i> Тренінг <i>Денна – 6 год</i>
Тижневих годин – 8 з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. Мета і завдання вивчення дисципліни «Філософія»

2.1. Мета і завдання вивчення дисципліни

Метою дисципліни «Філософія» є надання знань з філософії як теоретичної форми світоглядного знання, підґрунтя духовної культури індивіда, людства загалом, або сукупності поглядів на світ у цілому та ставлення людини до цього світу, в розумінні онтологічних, гносеологічних, аксіологічних і соціальних проблем буття; дослідження філософських проблем із урахуванням специфіки майбутньої професійної діяльності студента.

2.2. Завдання вивчення дисципліни: забезпечити засвоєння специфіки філософського осягнення дійсності, ознайомити із наявними філософськими концепціями, які розкривають поліфонізм та плюралізм філософського мислення, створити умови для формування світоглядно-методологічної культури студентів; сприяти гуманізації освіти через засвоєння студентами досягнень сучасної філософії; дати поштовх до самостійного аналізу ними складних явищ суспільного життя, навчити пов'язувати загально-філософські проблеми із розв'язанням завдань правової теорії і практики.

2.3. Найменування компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни «Філософія»

1. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної галузі, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

2. Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, розмаїття і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни: Історія України, Українська мова та література, логіка, соціологія, етика та естетика, релігієзнавство.

2.5. Програмні результати навчання.

1. Знати основні етапи становлення української державності та суспільства; правові й економічні норми діяльності громадянина; принципи релігійної толерантності; основні філософські концепції та ідеї; засади формування особистої свободи, відповідальності за збереження культурних цінностей, моральних обов'язків людини; аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти української історії та сучасного суспільного життя.

2. Застосовувати міжпредметні зв'язки та інтеграцію змісту різних освітніх галузей в освітньому середовищі.

3. Зміст дисципліни «Філософія»

Змістовий модуль 1. Вступ до філософії. Теоретична філософія.

Тема 1. Філософія як соціокультурний феномен.

Філософія, її сутність та призначення. Місце філософії в духовній культурі і в самопізнанні людини. Філософія і світогляд. Світогляд як духовно-практичний спосіб освоєння світу. Структура світогляду. Історичні типи світогляду: мітологічний, релігійний і філософський. Філософія як теоретична основа світогляду.

Специфіка філософського освоєння дійсності. Основне коло філософських питань. Основні теми філософських роздумів: світ людина, сутність і сенс людського існування. Мислення і буття. Особливості філософського знання, його структура. Проблем предмету філософії та її основного питання. Проблема взаємовідношення буття і духу. Філософія і наука. Місце та роль філософії в житті людини і сучасного суспільства. Загальнолюдські цінності у філософії. Гуманістичний зміст філософії. Загальноцивілізаційне і національне у філософії. Основні функції філософії: світоглядна, гносеологічна, методологічна, аксіологічна, критична, прогностична.

Література: [3, 4, 6, 9, 12, 21, 22, 24, 27, 30]

Тема 2. Сутність філософії та особливості західного та східного типу філософування.

Становлення філософського знання. Мітологічна та релігійна традиції як передумова філософії. Східний і західний типи культурного розвитку та їх вплив на парадигми філософування.

Давньосхідна філософія. Давньоіндійська філософія: а) Ведична та епічна література про людину, її походження та існування, Упанішади; б) релігійно-філософські вчення (індуїзм, джайнізм, буддизм); в) перші філософські школи Стародавньої Індії – йога, санкх'я, міміанса, веданта, вайшешика, ньая, чарвака-локаята.

Давньокитайська філософія: а) філософія даосизму про проблему співвідношення особистісного, суспільного і космічного; основні філософські поняття вчення Лао-цзи; б) моїзм і легізм; в) соціоцентризм конфуціанства та особливості його етико-політичного вчення.

Антична філософія. Космоцентрична спрямованість античності. Досократівський період давньогрецької філософії і розробка перших натурфілософських проблем: мілетська школа, діалектичний Логос Геракліта, піфагореїзм. Проблема буття у елеатів, атомістична школа Левкіппа-Демокріта. Класичний період античної філософії: софісти, Сократ, Платон, Арістотель. Елліністичний період античності.

Література: [3, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 21, 22, 24, 27, 30]

Тема 3. Основні етапи розвитку філософської думки.

Особливості середньовічного суспільства. Розвиток християнства в західній Європі. Теоцентризм середньовічної філософії. Ідейний зміст світогляду

Ренесансу, його зв'язок з процесами формування буржуазних відносин в західній Європі.

Особливості епохи Нового часу: розвиток буржуазних відносин, промисловий переворот, наукова революція XVII ст. Механізм новочасного світогляду і філософії. Проблема методів наукового пізнання: емпіризм і раціоналізм.

Загальна характеристика німецької класичної філософії: її основні проблеми, досягнення, особливості. Розробка діалектичної теорії представниками німецької класики. Основні принципи діалектики.

Українська національна філософія: витоки, етапи розвитку, специфіка. Джерела української філософської культури. Особливості української філософської парадигми. Становлення і розвиток світогляду давніх слов'ян, «Велесова книга». Філософія в системі культури Київської Русі (Володимир Мономах, Іларіон Київський, Кирило Туровський, Данило Заточник, Кирило Філософ, Климент Смолятич). Вплив антично-візантійської і західноєвропейської культури на становлення киеворуської філософсько-теологічної культури.

Філософсько-гуманістична думка українського Ренесансу XV-XVII ст. Український неоплатонізм (Ю. Дрогобич, І. Вишенський, С. Зизаній, Г. Смотрицький). Братські школи Києво-Могилянська академія (Ф. Прокопович, Г. Кониський, І. Гізель, Г. Щербацький). Раціоналістичний напрям філософських пошуків у Києво-Могилянській академії, її морально-гуманістична спрямованість. Становлення Просвітництва в Україні.

Г. С. Сковорода як родоначальник української класичної філософії. Антитетичний метод Сковороди, основні ідеї його «філософії серця». Український романтизм (М. Гоголь, М. Костомаров, П. Куліш, Т. Шевченко та ін.) Проблема людини і нації в творчості Кирило-Мефодіївського товариства. Філософські ідеї в Україні в кінці XIX – на початку XX ст. «Філософія серця» П. Юркевича, його ставлення до антропологічного матеріалізму Л. Фойєрбаха і М. Чернишевського.

Філософські ідеї в Україні в кінці XIX–на початку XX ст. Філософія І. Франка, вплив марксизму та позитивізму на її формування. Філософські ідеї Л. Українки, П. Грабовського, М. Коцюбинського, О. Потебні, В. Антоновича. Соціально-філософські ідеї М. Драгоманова. Філософія національної самобутності (Д. Донцов, В. Липинський). Філософія періоду відродження українського духовного життя (В. Винниченко, М. Грушевський). Філософія української діаспори (Д. Чижевський, І. Лисяк-Рудницький, І. Мірчук, О. Кульчицький). Культурне відродження 20-30 років (М. Скрипник, М. Хвильовий). Українське філософське відродження 60-х років (П. Копнін). Основні напрямки розвитку української філософії XX ст.- XXI ст.

Література: [3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 26, 27, 29, 30]

Тема 4. Стратегії і напрямки сучасної філософії.

Сучасна некласична філософія. Головні проблеми і тенденції філософії XX ст. Перегляд основних принципів класичної філософії перед викликом соціально-політичних, культурних, духовних зрушень і протиріч сучасної епохи. Перегляд сучасною філософією основних принципів класичної філософської традиції. Сцієнтизм і антисцієнтизм.

«Філософія життя» як відхід від ідеалів раціоналізму. Вчення А.Шопенгауера: людина як суб'єкт воління, світ як воля та уявлення. Філософія «волі до влади» Ф. Ніцше.

Психоаналіз і неофрейдизм. З. Фройд про феномен несвідомого, структуру психіки, онтологію людини, історію і культуру. Аналітична психологія Г. Юнга, колективне несвідоме, архетип і символ. Гуманістичний психоаналіз Е.Фромма.

С. К'єркегор про свободу людини, про сенс індивідуального людського існування в світі.

Позитивізм у ХІХ ст. (О. Конт, Г. Спенсер). Ірраціоналізм і філософія життя. Проблема нераціонального (воля, почуття, інтуїція). Несвідоме.

Прагматизм у контексті американської духовної традиції (Ч. Пірс, У. Джемс, Д. Дьюї).

Екзистенційна філософія ХХ ст. (М. Хайдеггер, Ж.-П. Сартр, А. Камю, К. Ясперс). Філософська антропологія М. Шелера.

Релігійна філософія ХХ ст. (персоналізм, християнський еволюціонізм П. Тейяра де Шардена, неотомізм).

Феноменологія Е. Гуссерля: програма філософії як «строкої науки», поняття інтенціальності свідомості, метод феноменологічної редукції, поняття «життєвого світу».

Філософська герменевтика (М. Хайдеггера, К. Гадамер).

Сучасна філософія науки: аналітична філософія (Б. Рассел, Л. Вітгенштейн), неопозитивізм (Р. Карнап), постпозитивізм (К. Поппер), Т. Кун, І. Лакатос, П. Фейєрабенд).

Неомарксизм і «критична теорія» Франкфуртської школи (Г. Лукач, М. Хоркхаймер, Т. Адорно, Г. Маркузе, Е. Фромм).

Філософські ідеї постмодернізму (М. Фуко, Ж. Дерріда, Р. Барт).

Література: [3, 4, 5, 9, 12, 16, 21, 22, 24, 25, 29, 30]

Тема 5. Онтологія – проблема буття.

Філософське розуміння буття. Поняття метафізики та онтології. Основні поняття онтології: матеріалізм, ідеалізм, монізм, дуалізм, плюралізм. Форми та рівні буття. Буття людини, природи, суспільства. Проблема субстанції, як першооснови всіх форм буття. Буття і реальність. Реальність об'єктивна і суб'єктивна.

Філософське поняття матерії. Історичний розвиток філософських тлумачень матерії. Єдність матерії і руху. Системний характер та ієрархічна будова матеріального світу. Простір і час, як форми існування світу. Біологічний, соціальний, психологічний простір і час.

Буття природи. Природа, як сукупність об'єктивних умов існування людини. Природа жива і нежива. Життя і розум в контексті глобальної еволюції Всесвіту. Антропний принцип в пізнанні природних умов виникнення життя і людини.

Історичні форми відношення людини до природи. Концепції ноосфери. Діалектика, як метод та як теорія. Основні форми діалектики: антична, середньовічна, гегелівська, марксистська, екзистенційна. Альтернативи діалектики.

Основні принципи діалектики як загальної теорії розвитку. Поняття закону. Діалектика єдності і боротьби протилежностей, кількісних і якісних змін, заперечення заперечення. Класифікація суперечностей. Соціальні суперечності, їх сутність і структура. Поняття антогонізму, соціального конфлікту.

Філософські категорії як роди буття і ступені пізнання. Основні онтологічні категорії: єдине і багатоманітне частина і ціле, зміст і форма, одиничне і загальне, причина і наслідок, можливість і дійсність.

Література: [3, 4, 9, 12, 19, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30]

Тема 6. Свідомість як філософська проблема

Проблема онтологічного статусу свідомості та її суттєві ознаки. Ідеальний статус буття свідомості. Природно-біологічні передумови та соціально-практична суть свідомості. Основні філософські концепції походження свідомості. Свідомість і мова. Самосвідомість. Душа і дух. Структура та функції свідомості. Індивідуальна та суспільна свідомість. Структура суспільної свідомості: сфери, рівні та форми.

Література: [3, 4, 6, 9, 12, 18, 20, 21, 24, 25, 27, 29, 30]

Тема 7. Теорія пізнання. Філософія і методологія науки.

Гносеологія як сфера філософського знання, її предмет та основні категорії. Проблема співвідношення суб'єкта та об'єкта пізнання. Чуттєвий рівень пізнання, його форми та особливості. Раціональний рівень пізнання та його форми. Єдність чуттєвого та раціонального рівнів пізнання. Види і рівні знання.

Проблема істини в пізнанні. Істина об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна. Істина монологічна (наукова) і поліфонічна (філософська). Основні концепції істини. Критерії істини.

Наука та її місце в сучасному світі. Характерні риси наукового пізнання. Поняття наукового методу. Емпіричний і теоретичний рівень наукового дослідження. Методи дослідження. Аналіз і синтез. Аналогія й абстрагування. Узагальнення й дедукція.

Моделювання: сутність та класифікація. Спостереження. Експеримент. Системно-структурний метод. Аксиоматичний метод. Форми наукового пізнання: гіпотеза, концепція, теорія. Структура наукової теорії. Динаміка наукового пізнання (класична, некласична, постнекласична наука).

Література: [3, 6, 9, 12, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30]

Змістовий модуль 2. Практична філософія.

Тема 8. Філософська антропологія – проблема людини у філософії

Людина як предмет філософського осмислення. Основні концепції історичного походження, природи та сутності людини. Філософські проблеми антропосоціогенезу. Єдність природного, соціального і духовного в людині. Поняття індивіда, індивідуальності і особистості.

Духовність, свобода, творчість і відповідальність, як ознаки людського буття. Філософська проблема взаємовідношення душі і тіла людини. Проблема екології сучасної людини. Перспективи виживання і розвитку людини як біологічного виду.

Проблема особистості в філософії. Співвідношення понять «Людина - індивід – особа, особистість – індивідуальність. Особистість як соціокультурна форма індивідуального буття. Історичні типи особистості. Поняття рядової, історичної та

видатної особи. Становлення і виховання особистості. Свобода і творчість як спосіб самореалізації особи. Роль і місце особистісного начала в побудові громадянського суспільства. Проблема життя і смерті, сенсу людського життя в духовному досвіді людства. Проблема людської свободи. Свобода і необхідність. Сутність фаталізму та волюнтаризму. Проблема сенсу життя і самореалізації людини. Життя і смерть в духовному досвіді людства.

Література: [3, 4, 6, 9, 12, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 29, 30]

Тема 9. Суспільство як предмет філософського аналізу. Аксиологія та філософія культури.

Соціальна філософія, її основні проблеми та категорії. Поняття суспільства. Особливості філософського вивчення суспільства. Суспільство та індивід. “Людський вимір” суспільства. Поняття інтерсуб’єктивності в соціальній філософії. Проблема історичного походження суспільства. Структура і функції суспільства. Поняття соціальної структури суспільства. Соціальні відносини та їх типологія.

Суспільство і особистість. Типологія історичного взаємозв’язку людини і суспільства, або типи соціальності (відносини особистості залежності, відносини речової залежності, відносини вільних асоціацій індивідів).

Аксиологія як філософське вчення про цінності. Цінності як ядро духовного світу людини. Структура цінностей. Ціннісне ставлення людини до світу як фундаменту культури. Ціннісна природа культуротворення. Культура як об’єкт філософського аналізу. Основні ознаки культури. Сутність та визначення культури. Творчий характер людської культури. Діалоговий характер культури. Типологія культур. Гуманізм і антигуманізм в культурі. Культура і цивілізація. Культура, антикультура і контркультура. Динаміка культури в історії людства. Історичні типи культури. Східна і західна моделі культур. Класична і неklasична культура. Постмодернізм як явище культури.

Література: [1, 3, 6, 9, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30]

Тема 10. Філософське осмислення історичного процесу.

Історія і феномен минулого. Історична свідомість як духовне явище. Історична самосвідомість. Філософія історії: поняття та предмет. Формування предмету філософії історії. Субстантивна та аналітична філософія історії. Актуальність філософії історії, її сучасні завдання.

Філософське осмислення історії та її сенсу. Головні концепції філософії історії. Закони та рушійні сили історії. Історична необхідність. Проблема спрямованості історії. Єдність і множинність історичного процесу. Лінійні та циклічні концепції історії. Проблема історичного прогресу. Суперечливий характер соціально-історичного прогресу та проблема його критеріїв.

Єдність та багатоманітність історії як філософсько-історична проблема. Еволюція філософських уявлень про єдність людства та історичного процесу. Історія як розгортання Абсолютного Духу (філософська концепція Г.В.Ф. Гегеля). Обґрунтування К.Марксом ідеї всесвітньої історії. Формаційна модель історичного процесу.

Література: [3, 4, 6, 9, 12, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30]

Тема 11. Суспільний прогрес та філософські проблеми глобалістики.

Логіка, виміри, наслідки глобалізації. Капіталістична світова система: І.Уоллерстайн. Парадокси культурної глобалізації. Глокалізація: Р. Робертсон. Контури світового суспільства: конкуруючі перспективи (Ф.Фукуяма, С.Гантінгтон, З.Бауман). Відповіді на виклики глобалізації. Постіндустріальна рецепція концепції інформаційних суспільств.

Науково-технічний прогрес в історії техногенної цивілізації. Науково-технічна революція ХХ століття, її соціальні наслідки. Глобальні проблеми ХХ століття та головні суспільно-політичні процеси. Класифікація глобальних проблем. Поворот до людини в сучасній глобалістиці. Шляхи вирішення глобальних проблем. Єдність і багатоманітність у процесі глобалізації світу. Сутність процесу глобалізації та його протиріччя. Образи майбутнього в сучасній глобалістиці. Глобальна свідомість і розмаїття часткових інтересів. Майбутнє людства як предмет дослідження і прогнозування. Інформаційні технології і майбутнє людства. Футурологічні концепції про стратегію цивілізаційного поступу людства.

Література: [3, 6, 9, 12, 16, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30]

Тема 12. ФІЛОСОФІЯ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Сфера економіки в контексті людського буття. Філософське тлумачення явища економіки. Суспільне виробництво як соціально-філософська категорія. Особливості і роль матеріально-економічного виробництва. Співвідношення технологічного і суспільно-економічного способів виробництва, їх історичні типи. Сутність і структура продуктивних сил. Діалектика продуктивних сил і суспільних форм їх розвитку. Діалектика виробництва, розподілу, обміну, споживання та власності. Філософський аналіз власності. Філософські аспекти проблеми управління і організації бізнесу. Економіка постмодерну і відносини власності. Проблема глобалізації економічного простору. Норми, цінності та інституції ринкової економіки. Економічні права і свободи. Проблема економічного вибору. Економічна культура людини. Цінності рівності, справедливості свободи і відповідальності в економічній культурі. Праця і творчість. Ставлення до праці і економічні якості людини. Етичні аспекти економічної діяльності. Концепція відчуженої праці К. Маркса. Сучасна світова економіка і Україна: проблема модернізації економіки суспільства. Економіка та економічна теорія в інформаційному суспільстві. Особливості методології економічної теорії. Проблеми гуманітаризації економічної освіти.

Література: [3, 6, 9, 12, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30]

Тема 13. ФІЛОСОФІЯ ТЕХНІКИ

Визначення і основні етапи розвитку техніки. Основні принципи філософії техніки в праці сучасних філософів. Техніка і технології. Природний і соціальний вимір техніки. Діалектика розвитку техніки і суспільство розвитку. Оптимістичний та песимістичний напрями філософії техніки. Взаємозв'язок техніки з інтелектуальним та психологічним забезпеченням. Поєднання розвитку техніки з розвитком культури та інтелекту членів суспільства. Проблеми оцінки значення історичного розвитку техніки. Технологічний детермінізм та технофобія. Технофобія як засіб демонізації техніки.

Література: [2, 3, 6, 9, 12, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30]

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Філософія»

Денна форма навчання

	Кількість годин					Контр ольні заходи
	Лекції	Практичні заняння	Самостійна робота	КПЗ	Тренінг	
<i>Змістовий модуль 1. Вступ до філософії. Теоретична філософія.</i>						
<i>Тема 1.</i> Філософія як соціокультурний феномен.	2	1	6			Поточне опитування
<i>Тема 2.</i> Сутність філософії та особливості західного та східного типу філософування.	2	1	6			Поточне опитування
<i>Тема 3.</i> Основні етапи розвитку філософської думки.	2	2	5			Презентація
<i>Тема 4.</i> Стратегії і напрямки сучасної філософії.	2	1	6			Реферат
<i>Тема 5.</i> Онтологія – проблема буття	4	1	5			Поточне опитування
<i>Тема 6.</i> Свідомість як філософська проблема	4	1	6			Есе
<i>Тема 7.</i> Теорія пізнання. Філософія і методологія науки.	4	1	5	1		Тести
<i>Змістовий модуль 2. Практична філософія.</i>						
<i>Тема 8.</i> Філософська антропологія – проблема людини у філософії	2	1	5			Поточне опитування
<i>Тема 9.</i> Суспільство як предмет філософського аналізу. Аксиологія та філософія культури.	2	1	6			Поточне опитування
<i>Тема 10.</i> Філософське осмислення історичного процесу.	2	1	5	1	2	Реферат
<i>Тема 11.</i> Суспільний прогрес та філософські проблеми глобалістики.	2	1	6	1	2	Поточне опитування
<i>Тема 12.</i> Філософія господарювання	2	1	3		2	РКР
<i>Тема 13.</i> Філософія техніки	2	1	3			
Разом	32	14	65	3	6	

Заочна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	КПІЗ	Контрольні заходи
<i>Змістовий модуль 1. Вступ до філософії. Теоретична філософія.</i>					
<i>Тема 1. Філософія як соціокультурний феномен.</i>	1	1	9		Поточне опитування Тести
<i>Тема 2. Сутність філософії та особливості західного та східного типу філософування.</i>			8		
<i>Тема 3. Основні етапи розвитку філософської думки.</i>	1		10		
<i>Тема 4. Стратегії і напрямки сучасної філософії.</i>	1	1	9		
<i>Тема 5. Онтологія – проблема буття</i>	1		8		
<i>Тема 6. Свідомість як філософська проблема</i>	1		10		
<i>Тема 7. Теорія пізнання. Філософія і методологія науки.</i>			9		
<i>Змістовий модуль 2. Практична філософія.</i>					
<i>Тема 8. Філософська антропологія – проблема людини у філософії</i>	1	1	9		Поточне опитування Тести
<i>Тема 9. Суспільство як предмет філософського аналізу. Аксиологія та філософія культури.</i>			8		
<i>Тема 10. Філософське осмислення історичного процесу.</i>	1	1	9		
<i>Тема 11. Суспільний прогрес та філософські проблеми глобалістики.</i>	1		10		
<i>Тема 12. Філософія господарювання</i>			4		
<i>Тема 13. Філософія техніки</i>			5		
Разом	8	4	108		

5. Тематика практичних занять.

Практичне заняття №1

Тема: Філософія як соціокультурний феномен.

Мета: Пояснити історичні особливості виникнення філософії, осмислити та проаналізувати специфіку філософського осмислення світу та людини на відміну від конкретно наукового їх розуміння; трактувати специфіку філософських понять у їх порівнянні з буденними та науковими знаннями; інтерпретувати основні функції філософії; світоглядну, гносеологічну, методологічну; аналізувати зв'язок розвитку філософії на тлі світової культури, науки, економіки.

Питання для обговорення:

1. Світогляд, його суть, структура і значення в житті людини.
2. Історичні типи світогляду: мітологія, релігія, філософія.
3. Сутність філософії, її предмет та функції.
4. Характерні риси філософського мислення. Співвідношення філософії, науки, мистецтва та релігії.

Література: [3, 4, 6, 9, 12, 21, 22, 24, 27, 30]

Практичне заняття №1

Тема: Сутність філософії та особливості західного та східного типу філософування.

Мета: Пояснити історичні особливості виникнення філософії, характерні риси філософського мислення, структуру світогляду та основних функцій філософії. Розкрити характерні риси західного та східного типу цивілізації, висвітлити основні проблеми, які ставила та вирішувала давньосхідна філософська думка.

Питання для обговорення:

1. Зародження філософської думки. Східний та західний типи культури і філософування.
2. Своєрідність філософії Стародавньої Індії.
3. Філософські концепції Стародавнього Китаю.
4. Умови виникнення, особливості та етапи розвитку Античної філософії.
5. Класичний період розвитку античної філософії.
6. Ідеї та школи елліністичного періоду Античної філософії.

Література: [3, 4, 6, 9, 10, 11, 12, 21, 22, 24, 27, 30]

Практичне заняття №2

Тема: Основні етапи розвитку філософської думки.

Мета: Проаналізувати основні етапи розвитку філософської думки. Дати загальну характеристику Середньовічної філософії та гуманістичному характеру філософії епохи Відродження. З'ясувати поняття європейської класичної філософії та особливості філософії Нового часу та філософії епохи Просвітництва. Розкрити суть феномену німецької класичної філософії та соціально-практичної орієнтації

філософії марксизму. Проаналізувати філософські ідеї в культурі Київської Русі та розвиток філософської думки на Україні в XV–XX століттях.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика Середньовічної філософії.
 2. Гуманістичний характер філософії епохи Відродження.
 3. Поняття європейської класичної філософії. Особливості філософії Нового часу.
 4. Філософія епохи Просвітництва.
 5. Феномен німецької класичної філософії.
 6. Соціально-практична орієнтація філософії марксизму.
 7. Філософські ідеї в культурі Київської Русі. Морально-етична спрямованість філософії давніх русичів.
 8. Особливості філософії українського Відродження.
 9. Проблема співвідношення Бога і світу, Бога і людини та людини і суспільства у філософії представників Києво-Могилянської академії.
 10. Філософія Г. С. Сковороди.
 11. Українська академічна філософія XIX ст.: новий тип філософування.
 12. Особливості розвитку української філософії кін. XIX – XX століть.
- Література:** [3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 26, 27, 29, 30]

Практичне заняття №3

Тема: Стратегії і напрямки сучасної філософії.

Мета: проводити порівняння вихідних ідей класичної та некласичної філософії; пояснювати провідні тенденції розвитку некласичної філософії із виходом на процеси сучасного життя.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика сучасної світової філософії.
 2. Ірраціоналістична філософія.
 3. Проблема людини в сучасній світовій філософії. Екзистенціалізм.
 4. Позитивізм: основні етапи його розвитку та їх особливості.
 5. Психоаналітична філософія: фрейдизм і неофрейдизм.
 6. Сучасна релігійна філософія. Неотомізм та християнський еволюціоналізм
- П. Тейяра де Шардена.
7. Прагматизм.
 8. Феноменологія і герменевтика.
 9. Структуралізм та постмодернізм.
- Література:** [3, 4, 5, 9, 12, 16, 21, 22, 24, 25, 29, 30]

Практичне заняття №3

Тема: Онтологія – проблема буття.

Мета: Подати пояснення основних категорій знання та форм буття, розкрити філософське розуміння розвитку матерії, пояснити концепцію розвитку та діалектичні закони розвитку.

Питання для обговорення:

1. Онтологія, її основні проблеми та категоріальні визначення.
 2. Основні форми буття.
 3. Філософське поняття матерії та її атрибути.
 4. Діалектика як система принципів, законів, категорій. Альтернативи діалектики.
 5. Основні концепції свідомості. Походження свідомості, її соціально-практична суть і основні властивості.
 6. Свідомість в структурі психіки. Свідомість і самосвідомість. Душа і дух.
 7. Індивідуальна і суспільна свідомість. Структура суспільної свідомості.
- Література:** [3, 4, 9, 12, 19, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30]

Практичне заняття №4

Тема 6: Свідомість як філософська проблема.

Мета: Порівняти основні концепції свідомості. Проаналізувати походження свідомості, її соціально-практичну суть і основні властивості. Розглянути структуру свідомості, свідомість і самосвідомість, особливості душі і духу. Здійснити порівняльний аналіз індивідуальної і суспільної свідомості. Проаналізувати структуру суспільної свідомості.

Питання для обговорення:

1. Основні концепції свідомості.
 2. Походження свідомості, її соціально-практична суть і основні властивості.
 3. Структура свідомості. Свідомість і самосвідомість. Душа і дух.
 4. Індивідуальна і суспільна свідомість. Структура суспільної свідомості.
- Література:** [3, 4, 6, 9, 12, 18, 20, 21, 24, 25, 27, 29, 30]

Практичне заняття №4

Тема: Теорія пізнання. Філософія і методологія науки.

Мета: осмислити смислові наголоси поняття пізнання, основні види, рівні та форми пізнання, пояснювати процесуальний характер пізнання в його основних формах та рівнях, розуміти значення методів для якісних характеристик наукового пізнання.

Питання для обговорення:

1. Сутність пізнання. Суб'єкт і об'єкт пізнання.
2. Основні форми і способи пізнання. Види і рівні знання. Знання і віра.
3. Проблема істини в філософії. Основні концепції істини.
4. Наука та її місце в сучасному світі.
5. Емпіричний і теоретичний рівні наукового дослідження, їх методи.
6. Структура наукової теорії
7. Динаміка наукового пізнання (класична, некласична і постнекласична наука).

Література: [3, 6, 9, 12, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30]

Практичне заняття №5

Тема: Філософська антропологія – проблема людини у філософії.

Мета: Подати основні проблеми людини в філософії, різні концепції розвитку сенсу людського буття. Проаналізувати проблеми історичного

походження людини та єдність природного, соціального і духовного в людині. Здійснити порівняльний аналіз понять «індивід», «індивідуальність», «особистість». Проаналізувати проблеми життя і смерті у філософії та проблеми людської свободи.

Питання для обговорення:

1. Людина як предмет філософії. Основні концепції походження людини.
2. Проблеми історичного походження людини. Єдність природного, соціального і духовного в людині.
3. Індивід, індивідуальність, особистість.
4. Сенс життя. Проблема життя і смерті у філософії.
5. Проблема людської свободи.

Література: [3, 4, 6, 9, 12, 20, 21, 22, 23, 25, 27, 29, 30]

Практичне заняття №5

Тема: Суспільство як предмет філософського аналізу. Аксиологія та філософія культури.

Мета: Проаналізувати особливості виникнення суспільства його структуру та функції. Розкрити суть основних чинників суспільного розвитку та типології суспільства. Осмислити суть цінностей та ціннісного ставлення до світу як фундаменту культури.

Питання для обговорення:

1. Суспільство, його історичне виникнення і суть.
2. Структура і функції суспільства.
3. Основні чинники суспільного розвитку.
4. Типологія суспільства.
5. Суспільство і особистість.
6. Цінності і ціннісне ставлення до світу як фундамент культури.
7. Поняття культури у філософії. Основні ознаки культури.
8. Культура і творчість. Протиріччя культури.

Література: [1, 3, 6, 9, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30]

Практичне заняття №6

Тема: Філософське осмислення історичного процесу.

Мета: Знати системну організацію суспільного життя, знаходити в сучасному суспільстві реальні прояви будови та особливостей функціонування духовних процесів, розуміти важливість проблем сучасного розвитку культури для суспільства та розвитку людської особистості.

Питання для обговорення:

1. Філософське осмислення історії та її сенсу.
2. Проблема спрямованості та проблема єдності історичного процесу. Лінійні та циклічні концепції історії.
3. Проблема історичного прогресу.

Література: [3, 4, 6, 9, 12, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30]

Практичне заняття №6

Тема: Суспільний прогрес та філософські проблеми глобалістики.

Мета: Проаналізувати суспільний прогрес і глобальні проблеми людства. Знати системну організацію суспільного життя, знаходити в сучасному суспільстві реальні прояви будови та особливостей функціонування духовних процесів, розуміти важливість проблем сучасного розвитку культури для суспільства та розвитку людської особистості.

Питання для обговорення:

1. Суспільний прогрес і глобальні проблеми людства.
2. Глобалізація світу та ідеологія глобалізму.
3. Філософія і майбутнє людства.

Література: [3, 6, 9, 12, 16, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30]

Практичне заняття № 7

Тема: ФІЛОСОФІЯ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Мета: вироблення здатності студента самостійно розмірковувати над актуальними соціально-економічними проблемами, свідомо засвоювати теоретичні положення, що відбивають діалектику господарського буття.

Питання для обговорення:

1. Специфіка і статус філософського осмислення економіки.
2. Історична еволюція грошей як феномена культури та її вплив на зміст ментальних парадигм.
3. Природа власності: філософський аналіз.
4. Бізнес як соціальне явище.
5. Модель людини-економічної: філософський аналіз.
6. Гроші та цивілізоване людство.
7. Соціальна природа грошей в контексті фінансової діяльності держави.
8. Філософія особистих рішень бізнесмена.

Література: [3, 6, 9, 12, 16, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30]

Практичне заняття № 7

Тема. ФІЛОСОФІЯ ТЕХНІКИ

Мета: Вироблення здатності студента самостійно розмірковувати над актуальними проблемами науки і техніки свідомо засвоювати теоретичні положення, які відбивають вплив техніки на людське буття

Питання для обговорення:

1. Техніка та історія людства
2. Філософія техніки : історія становлення та предмет вивчення
3. Техніка як філософське поняття
4. Головні проблеми дослідження у філософії техніки
5. Проблема оцінки техніки

Орієнтовна тематика студентських наукових читань:

1. Специфіка і статус філософського осмислення філософії техніки.
2. Взаємозв'язок філософії науки і техніки.
3. Техніка в історії людства. Взаємодія техніки з природою і суспільством.

4. Проблема становлення філософії техніки в західній та українській філософській думці.

5. Політична культура: проблеми і суперечності її становлення в Україні.

6. Побудова теоретичних моделей майбутнього розвитку суспільства.

7. Демографічна проблема: соціально-філософський вимір.

8. Особливості розвитку етнічних спільностей.

9. Природа техніки: філософський аналіз.

10. Нація як суб'єкт історичного розвитку.

Література: [3, 6, 9, 12, 16, 18, 19, 21, 22, 24, 25, 26, 27, 29, 30]

Заочна форма

Практичне заняття №1

Тема: Філософія як соціокультурний феномен.

Мета: Пояснити історичні особливості виникнення філософії, осмислити та проаналізувати специфіку філософського осмислення світу та людини на відміну від конкретно наукового їх розуміння; трактувати специфіку філософських понять у їх порівнянні з буденними та науковими знаннями; інтерпретувати основні функції філософії; світоглядну, гносеологічну, методологічну; аналізувати зв'язок розвитку філософії на тлі світової культури, науки, економіки.

Питання для обговорення:

1. Світогляд, його суть, структура і значення в житті людини.

2. Історичні типи світогляду: мітологія, релігія, філософія.

3. Сутність філософії, її предмет та функції.

4. Характерні риси філософського мислення. Співвідношення філософії, науки, мистецтва та релігії.

Література: [3, 4, 6, 9, 12, 21, 22, 24, 27, 30]

Тема: Основні етапи розвитку філософської думки.

Мета: Проаналізувати основні етапи розвитку філософської думки. Дати загальну характеристику Середньовічної філософії та гуманістичному характеру філософії епохи Відродження. З'ясувати поняття європейської класичної філософії та особливості філософії Нового часу та філософії епохи Просвітництва. Розкрити суть феномену німецької класичної філософії та соціально-практичної орієнтації філософії марксизму. Проаналізувати філософські ідеї в культурі Київської Русі та розвиток філософської думки на Україні в XV–XX століттях.

Питання для обговорення:

1. Загальна характеристика Середньовічної філософії.

2. Гуманістичний характер філософії епохи Відродження.

3. Поняття європейської класичної філософії. Особливості філософії Нового часу.

4. Філософія епохи Просвітництва.

5. Феномен німецької класичної філософії.

6. Соціально-практична орієнтація філософії марксизму.

7. Філософські ідеї в культурі Київської Русі. Морально-етична спрямованість філософії

давніх русичів.

8. Особливості філософії українського Відродження.

9. Проблема співвідношення Бога і світу, Бога і людини та людини і суспільства у

філософії представників Києво-Могилянської академії.

10. Філософія Г. С. Сковороди.

11. Українська академічна філософія XIX ст.: новий тип філософування.

12. Особливості розвитку української філософії кін. XIX – XX століть.

Література: [3, 4, 6, 7, 8, 9, 12, 14, 15, 18, 19, 21, 22, 26, 27, 29, 30]

Практичне заняття № 2

Тема: Онтологія – проблема буття.

Мета: Подати пояснення основних категорій знання та форм буття, розкрити філософське розуміння розвитку матерії, пояснити концепцію розвитку та діалектичні закони розвитку.

Питання для обговорення:

1. Онтологія, її основні проблеми та категоріальні визначення.

2. Основні форми буття.

3. Філософське поняття матерії та її атрибути.

4. Діалектика як система принципів, законів, категорій. Альтернативи діалектики.

5. Основні концепції свідомості. Походження свідомості, її соціально-практична суть і основні властивості.

6. Свідомість в структурі психіки. Свідомість і самосвідомість. Душа і дух.

7. Індивідуальна і суспільна свідомість. Структура суспільної свідомості.

Література: [3, 4, 9, 12, 19, 21, 22, 24, 25, 27, 29, 30]

Тема. Теорія пізнання. Філософія і методологія науки.

Гносеологія як сфера філософського знання, її предмет та основні категорії. Проблема співвідношення суб'єкта та об'єкта пізнання. Чуттєвий рівень пізнання, його форми та особливості. Раціональний рівень пізнання та його форми. Єдність чуттєвого та раціонального рівнів пізнання. Види і рівні знання.

Проблема істини в пізнанні. Істина об'єктивна і суб'єктивна, абсолютна і відносна. Істина монологічна (наукова) і поліфонічна (філософська). Основні концепції істини. Критерії істини.

Наука та її місце в сучасному світі. Характерні риси наукового пізнання. Поняття наукового методу. Емпіричний і теоретичний рівень наукового дослідження. Методи дослідження. Аналіз і синтез. Аналогія й абстрагування. Узагальнення й дедукція.

Моделювання: сутність та класифікація. Спостереження. Експеримент. Системно-структурний метод. Аксиоматичний метод. Форми наукового пізнання: гіпотеза, концепція, теорія. Структура наукової теорії. Динаміка наукового пізнання (класична, некласична, постнекласична наука).

Література: [3, 6, 9, 12, 21, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30]

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

КПЗ дозволяє студентам опанувати необхідні практичні навички при вирішенні конкретних практичних завдань, розвитку навичок самостійної роботи й оволодіння методикою ведення наукових досліджень, пов'язаних з темою КПЗу. Метою виконання КПЗу є: закріплення, поглиблення і узагальнення знань, отриманих студентами під час набуття теоретичних і практичних навичок і їхнього використання у своїй професійній діяльності. При виконанні КПЗу студент повинен продемонструвати вміння всфері науково-дослідної діяльності, роботи з готовими матеріалами, вміння творчого й оригінального вирішення постановених завдань. КПЗ виконується самостійно кожним студентом на основі опрацьованої літератури. КПЗ оформляється у відповідності до встановлених вимог.

КПЗ повинен містити наступні розділи:

1. Титульний аркуш містить:

- назву університету;
- назву кафедри;
- назву навчальної дисципліни;
- номер академічної групи;
- дату подачі КПЗу викладачеві на перевірку - день, місяць, рік.

2. Зміст.

3. Вступ. Вступ розкриває сутність, стан наукового завдання і його значення.

Тут же вказують мету й завдання дослідження.

4. Основна частина. Розкриває наукове дослідження і відповідає обраній темі, вступу й висновкам роботи.

5. Висновки. У висновках вказують результати, отримані при проведенні дослідження, пропозиції або рекомендації щодо вирішення поставленого завдання відповідно до результатів дослідження.

6. Список літератури. Джерела розміщують за абеткою прізвищ авторів або заголовків. Оформлення відбувається в такому порядку:

- нормативно-правові акти (Конституція України, Закони, ГОСТ, ДСТУ й т.д.);
- використана література (у т. ч. періодична);
- література на іноземних мовах;
- Інтернет джерела з обов'язковою позначкою, яка інформація міститься на цьому сайті (порталі). Не припустиме посилання пошуків на сайти.

7. Вимоги до оформлення. Шрифт Times New Roman, 14, полуторний інтервал; поля: верхнє й нижнє – 20 мм, ліве - 25 мм, праве - 15 мм.

Варіанти КПЗ з дисципліни «ФІЛОСОФІЯ»

Взірець варіанту КПЗу

1. Світогляд і філософія: порівняльний аналіз.
2. Міфологія і філософія як форми знання: спільність і відмінність.
3. Віра і знання: проблеми розмежування.
4. Філософія та релігія.
5. Проблема людини у Сократа.
6. Давньоіндійська філософія і сучасність.
7. Платонівська "ідеальна держава" і сучасність.
8. Поняття душі у філософії Арістотеля й сучасність.

9. Порівняльний аналіз філософії Августина Блаженного і Томи Аквінського.

10. Гуманізм Відродження та сьогодення.
11. Раціональний зміст гегелівської діалектики.
12. Філософія в Києво-Могилянській академії.
13. Концепція переоцінки цінностей у філософії Ф. Ніцше.
14. Людина та історія в екзистенціалізмі Ясперса.
15. Вихідні ідеї фрейдизму та неофрейдизму їх вплив на духовне життя ХХ ст.
16. Християнський еволюціонізм у філософській думці Теярда де Шардена.
17. Класичне та некласичне розуміння буття.
18. Діалектика буття і небуття.
19. Буття і сутність.
20. Сущє. Сутність. Існування.
21. Функції свідомості та проблеми людського самовиховання.
22. Індивідуальна і суспільна свідомість: спільне і відмінне.
23. Марксистське розуміння свідомості: за і проти.
24. Людська свідомість, діяльність, творчість.
25. Основні принципи сучасної гносеології.
26. Діалектика істини та омани в сучасній гносеології.
27. Напівправа: її природа та соціальні функції.
28. Концепція і теорія як феномен наукового пізнання.
29. Ідеал людяності і цінність людського життя.
30. Людина як творіння і творець культури.
31. Духовність як основа людського буття.
32. Проблема життя і смерті у духовному досвіді людства.
33. Людина — найвища цінність суспільства.
34. Сутність і мета гуманістичного виховання особистості.
35. Цінності як визначальні характеристики людського буття.
36. Сучасний світ крізь призму загальнолюдських цінностей.
37. Основні засади сенсу історії.
38. Людина і Всесвіт.
39. Історія як розгортання Абсолютного Духу у Гегеля.
40. Порівняльна характеристика лінійних та циклічних концепцій історії.
41. Геополітика в минулому й сьогодні.
42. Наука й глобальні проблеми сучасності.
43. Україна в контексті глобалізації.
44. Науково-технічна революція ХХ століття.
45. Модель людини-правової: філософський аналіз.
46. Право та цивілізовне людство.
47. Аксіологічний аспект теорії природного права.
48. Специфіка і статус філософського осмислення права.

7. Тренінг з дисципліни

Навчальний тренінг: вимоги та умови проведення

Тренінг є ретельно спланованим процесом надання чи поповнення знань, відпрацювання умінь і навичок, зміни чи оновлення певних ставлень, поглядів і переконань.

Візрець тренінгу:

«Аксіологічний аспект свободи в сучасному суспільстві».

Тренінг проводиться для тих, кому важливо навчитися усвідомлювати цінність жити вільно, якісно і результативно, бути наповненим енергією, активним і радісним; про те, як отримувати задоволення в процесі досягнення своїх цілей і життя, як стати самодостатньою особистістю та гідним громадянином свого суспільства.

Мета:

- Визначити, що таке свобода і чого реально хочеться від життя, позначити мрії та цілі, вибудувати пріоритети.
- Розробити практичний план пріоритету духовних цінностей та досягнення намічених цілей.
- Озброїтись вірою в себе, у свій успіх та суспільним оптимізмом.
- Дізнатися про аксіологічні особливості впливу на формування внутрішньої свободи особистості.

Цільова аудиторія:

- Молоді, активні, амбітні, цілеспрямовані юнаки і дівчата.
- Хто мріє стати вільною особистістю і хоче здійснити свої мрії.
- Хто ставить перед собою цілі і має намір обов'язково їх досягнути.
- Кому важливо прожити життя вільно, яскраво, красиво, осмислено і успішно.
- Хто хоче раціонально витратити дорогоцінний час.
- Хто хоче бути вільним духом, успішним, щасливим і суспільнокорисним.

На тренінгу будемо:

- Пізнавати себе, свою свободу, свої індивідуальні і суспільні цінності, мрії, цілі, таланти, свою унікальність і призначення в житті.
- Мріяти, планувати, визначати цінності власного життя, вчитися їх втілювати.
- Шукати і знаходити в собі ресурси і потенціал для досягнення всіх поставлених індивідуальних і суспільних завдань.
- Позначати завдання і цілі на найближчий рік, п'ять і десять років.

Програма тренінгу.

1. Що таке свобода? Чим свобода відрізняється від необхідності?
2. Як знайти своє покликання й призначення у житті?
3. Як дізнатися, чого хочеш і визначити для себе пріоритетні цінності?
4. Які цінності та антицінності домінують в сучасній молодіжній культурі?
5. Що таке антицінності і псевдоцінності?
6. Які цінності називають вищими загальнолюдськими цінностями?
7. Чому свобода людини нерозривно пов'язана з примусом, з необхідністю?

8. У чому може полягати необхідність (зовнішня і внутрішня)?
9. Ціннісні аспекти проблеми людської свободи?
10. Свобода між крайностями фаталізму і волюнтаризму?
11. Як вибудувати життєві пріоритети?
12. Християнське розуміння свободи особистості.
13. Якою мірою людина є вільною?
14. Які види необхідності панують над людиною, і чи може людина їх подолати?
15. Якою мірою людина є вільною істотою? Для чого особистості свобода? Основні ресурси для досягнення свободи, як зробити так щоб оточення і Всесвіт сприяли тобі.

Учасникам тренінгу допоможе:

- Стати більш впевненими в собі, знайти своє покликання і ціль в житті.
- Визначитися з власними та суспільними цінностями, мріями, бажаннями, розставити пріоритети.
- Реально уявити і позначити для себе шляхи досягнення особистої свободи.
- Озброїтися позитивною мотивацією і волею на шляху до успіху.
- Зробити найскладніше – перші кроки до досягнення поставленої мети.

8.Самостійна робота студентів

Зміст самостійної роботи в межах дисциплін «Філософія» визначається робочою навчальною програмою дисципліни та методичними рекомендаціями.

Самостійна робота над навчальною дисципліною «Філософія» включає:

- опрацювання теоретичних основ прослуханого лекційного матеріалу;
- вивчення окремих тем або питань, що передбачені для самостійного опрацювання;
- поглиблене вивчення літератури на задану тему та пошук додаткової інформації;
- підготовка до виступу на практичних заняттях;
- опрацювання та підготовку огляду опублікованих у фахових та інших виданнях статей;
- підготовка та оформлення схем, таблиць, презентацій тощо.

№п/п	Тематика	Кількість год.	
		ДФН	ЗФН
1	Тема 1. Філософія як соціокультурний феномен	6	9
2	Тема 2. Сутність філософії та особливості західного та східного типу філософування.	6	8
3	Тема 3. Основні етапи розвитку філософської думки.	5	10
4	Тема 4. Стратегії і напрямки сучасної філософії.	6	9
5	Тема 5. Онтологія як філософське вчення про буття.	5	8

6	Тема 6. Свідомість як філософська проблема.	6	10
7	Тема 7. Теорія пізнання. Філософія і методологія науки.	5	9
8	Тема 8. Філософська антропологія – проблема людини у філософії.	9	9
9	Тема 9. Суспільство як предмет філософського аналізу. Аксиологія. Філософія культури.	8	8
10	Тема 10. Філософське осмислення історичного процесу.	10	9
11	Тема 11. Суспільний прогрес та філософські проблеми глобалісти.	9	10
12	Тема 12. Філософія господарювання.	4	4
13	Тема 13. Філософія техніки	4	5
	Разом:	65	108

9. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні та індивідуальні заняття, консультації, самостійна робота, робота у групах, метод опитування, тестування, реферування, виконання КППЗ.

10. Засоби оцінювання та демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Філософія» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- екзамен;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

11. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, військовий стан, хвороба, закордонне

стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції інституту.

12. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Філософія» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (РКР)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)	Заліковий Модуль 4 (екзамен)
20%	20%	20%	40%
1. Усне опитування під час занять (7 тем по 5 балів = 35 балів). 2. Модульна робота макс. 65 балів	1. Усне опитування під час занять (6 тем по 5 балів = 30 балів). 2. Модульна робота 70 балів	1. Написання КПЗ, яке включає: аналіз соціальної реальності, проведення конкретного соціологічного дослідження = 60 балів 2. Захист КПЗ = 30 балів 3. Оцінка за тренінг = 10 балів	1. Відповідь на два запитання, кожне з яких = 40 балів, а у підсумку = 80 балів 2. Розв'язання 10 тестів по 2 бали кожний = 20 балів

Шкала оцінювання студентів

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
---	--------------	------------

1.	Мультимедійний проектор	1-13
2.	Проекційний екран	1-13
3	Комунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Google Chrome, Firefox)	1-13
4	Комунікаційне програмне забезпечення (Zoom) для проведення занять у режимі он-лайн (за необхідності)	1-13
5	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності)	1-13
6	Програмне забезпечення: ОС Windows	1-13
7	Інструменти Microsoft Office (Word; Excel; Power Point і т. і.)	1-13

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Андрущенко В. П., Губерський Л. В., Михальченко М. І. Соціальна філософія. Історія, теорія, методологія: підручн. для вищ. навч. закл. Вид. 4-те, випр. та доп. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 552 с.
2. Бадью А. Похвала політиці (Бесіди з Од Ланслен). Статті та виступи. / пер. з фр. А. Репи. Львів: Видавництво Анетти Антоненко; Київ: Ніка–Центр, 2019. 224 с.
3. Батлер-Боудон Т. 50 видатних творів. Філософія / пер. з англ. Романа Ключка. Київ : Видавнича група КМ Букс, 2019. 480 с.
4. Баумейстер Андрій. Вступ до філософських студій, або Інтелектуальні подорожі до країни філософії:наук. посіб. К.:Інститут обдарованої дитини НАПН України, 2017. 238 с.
5. Бжезинский З. Велика шахівниця (Американська першість та її геостратегічні імперативи). Київ: Фабула, 2019. 288 с.
6. Бичко І., Табачковський В., Бичко А., Ярошовець В. Філософія. Київ: Центр навчальної літератури, 2019. 648 с.
7. Кралюк П. Історія філософії України. Київ: КНТ, 2017. 652 с.
8. Мак'явеллі Н. Державець. Київ : Фоліо. 2019. 121 с.
9. Марія Фюрст, Юрген Тринкс. Філософія. /пер. з нім. Вахтанга Кебуладзе. Київ: ДУХ І ЛІТЕРА, Інститут релігійних наук св. Томи Аквінського, 2018. 544 с.

10. Марк Аврелій. Наодинці з собою. Львів: Апріорі, 2019. 180 с.
11. Марк Туллій Ціцерон. Про закони. Про державу. Про природу богів. Львів : Апріорі, 2020. 392 с.
12. Нікітін Л. Вступ до філософії: навчально-методичний посібник. 3-є вид. Київ: Центр навчальної літератури, 2020. 256 с.
13. Северин Боецій. Розрада від філософії. Львів: Апріорі, 2020. 208 с.
14. Сковорода Григорій. Байки харківські. Terra Incognita. 2019. 108 с.
15. Тімоті Снайдер, Тоні Джадт. Роздуми про двадцяте століття. Київ : Човен, 2019. 384 с.
16. Френсіс Фукуяма Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії. Київ: Наш формат, 2019. 608 с.
17. Френсіс Фукуяма. Витоки політичного порядку. Від прадавніх часів до Французької революції. Київ : Наш формат, 2018. 576 с.
18. Фромм Е. Втеча від свободи / пер. з англ. М. Яковлева. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2019. 288 с.
19. Фромм Е. Мати або бути? / пер. з англ. Г. Яновської. Харків: Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2020. 304 с.
20. Хамітов Н. В. Філософська антропологія: актуальні проблеми. Від теоретичного до практичного повороту. 3-є видання, виправ. і доповн. Київ: КНТ, 2019. 394 с.
21. Ansgar Allen, Roy Goddard, Education and Philosophy: An Introduction, SAGE Publications Ltd; First edition, 2017, 240 с.
22. Anthony Clifford Grayling, The History of Philosophy, Viking, 2019, 704 с.
23. Colin Bird, An introduction to political philosophy, Cambridge University Press, 2019, 368 с.
24. George Matthews, Christina Hendricks, Introduction to Philosophy: Ethics, Rebus Community, 2019, 113 с.
25. Ken Akiba, The Philosophy Major's Introduction to Philosophy, Concepts and Distinctions, Taylor and Francis, August 2020, 208 с.
26. Khalifa A Alfadhel, The right to democracy in international law: between procedure, substance and the philosophy of John Rawls, Routledge, 2017, 107 с.
27. Noah Lemos, An Introduction to the Theory of Knowledge, Cambridge Introductions to Philosophy, Textbook, Cambridge University Press, 2020, 288 с.
28. Roger Scruton, A Political Philosophy: Arguments for Conservatism, Bloomsbury, 2019, 224 с.
29. Scott Soames, The World Philosophy Made: From Plato to the Digital Age, Princeton University Press, 2019, 464 с.
30. Timothy Williamson, Philosophical Method: A Very Short Introduction, Oxford University Press, 2020. 160 с.